

# Tatry i Pieniny czekają na UNESCO

**Przyroda.** Wpis na listę światowego dziedzictwa oznacza poddanie ochrony wąwozu Kraków i przełomu Dunajca międzynarodowej kontroli

**Piotr Subik**

piotr.subik@dziennik.krakow.pl

– To jedno z najpopularniejszych miejsc wśród turystów w Tatrach. Nie jest dla nich dostępne w całości, bo popularność przekłada się na zniszczenia – tak o wąwozie Kraków mówi dr Tomasz Zwijacz-Kozica z Tatrzańskiego Parku Narodowego.

Będący odnogą Doliny Kościeliskiej wąwóz to jeden z dwóch – obok przełomu Dunajca w Pieninach – polski kandydat do wpisania na listę światowego dziedzictwa UNESCO. Starania o to czynią do lat Słowacy, ale we współpracy z polską stroną.

## Turyści już doceniają

Obie doliny spełniają wymogi stawiane przez UNESCO.

Po pierwsze ze względu na budowę i ukształtowanie. W wąwozie Kraków zobaczyć można np. liczne turniczki, rynnę, krasowe kotły żwirowo-wirowe, mosty skalne. Jest też w nim około stu jaskiń, w tym kilka lodowych.

Po drugie – ze względu na bogactwo występowania gatunków fauny i flory. Spotkanie w tych



Podobno wąwóz Kraków przypomina uliczki grodu Kraką

miejscach największych drapieżników, m.in. niedźwiedzi, to nie jest wcale rzadkość. Wśród roślin wiele to relikty (czyli takie, które na przestrzeni wieków znacznie zmniejszyły zasięg występowania) lub endemity (unikatowe dla danego miejsca lub regionu).

Piękno zarówno wąwozu Kraków, jak i przełomu Dunajca

– obie doliny leżą w granicach parków narodowych – od dawna doceniają turyści. Tylko w ubiegłym roku Dolinę Kościeliską odwiedziło ich ponad pół miliona (co siódma osoba, która przyjechała w Tatry). Rekord padł też w Pieninach; w 2016 r. w spływie Dunajcem uczestniczyło 350 tys. osób (wcześniej było to średnio 250 tys. rocznie).



Co czwarty uczestnik spływu Dunajcem to obcokrajowiec

Nie mniej liczna grupa turystów podziwia to miejsce spacerując tzw. Drogą Pienińską, łączącą Szczawnicę z Czerwonym Klasztorem na Słowacji.

## Obowiązki, ale i korzyści

Obecność na liście UNESCO oznacza, że ochrona wpisanych obszarów znajdzie się pod międzynarodową kontrolą.

Ale będą także korzyści dla lokalnych społeczności. Gminy będą się mogły lepiej promować, a sama marka UNESCO spowoduje większy popyt na usługi turystyczne, zwłaszcza wśród gości z zagranicy.

To bardzo cieszy Jana Sienkiewicza, prezesa Polskiego Stowarzyszenia Flisaków Pienińskich. – Spływ przełomem Du-

najca to nasza perełka, marka sama w sobie. Już teraz co czwarty z jego uczestników pochodzi z zagranicy. Nie ma zakątka świata, z którego nie przyjeżdżaliby do nas goście – podkreśla Jan Sienkiewicz.

– Nie mamy przemysłu, ale Pan Bóg dał nam Tatry. Dolina Kościeliska daje wielu ludziom chleb. A wpis na listę UNESCO byłby olbrzymim wyróżnieniem dla tego skrawka skalnej ziemi – mówi z kolei Mateusz Nędzak-Kubinić, góral z rodu zasłużonego dla Podhala, sołtys Kościeliska i wiceprzewodniczący Rady Powiatu Tatrzańskiego. Przypomina, że to przodkowie obecnych mieszkańców Kościeliska nadali wąwozowi nazwę Kraków, bo jego korytarze przypominały im uliczki królewskiego grodu Kraką.

Zdaniem Tomasza Zwijacza-Kozicy z TPN uznanie ze strony UNESCO będzie miało także wymiar edukacyjny. – Dziś wielu turystów wchodząc do Doliny Kościeliskiej dowiaduje się, że to park narodowy dopiero, gdy trzeba kupić bilet wstępu – przyznaje dr Zwijacz-Kozica. ©

Materiał informacyjny CEZ Skawina

007151286

## 60 lat stabilnej działalności elektrowni CEZ Skawina

### Elektrownia na skraju aglomeracji

Dla mieszkańców Skawiny i Krakowa trzy białe-czerwone komin elektrowni są integralną częścią podkrakowskiego krajobrazu. Jednak niewiele osób pamięta początek jej historii. Rozpoczęła się ona w dniu podpisania przez Prezydium Rządu Uchwały dotyczącej budowy elektrowni w Skawinie. Pięć lat później, w 1957 roku, nastąpiło uruchomienie dwóch pierwszych turbozespołów, dając oficjalny początek jej działalności. W kolejnych sześciu dekadach Skawinę i elektrownię połączyła historia dwóch pokoleń mieszkańców miasta, którzy nierazko związali z nią całe zawodowe życie.

Elektrownia, będąc producentem energii elektrycznej, od ponad 30 lat jest również jednym z dwóch największych dostawców ciepła sieciowego w obszarze Krakowa, pokrywając ponad 25% zapotrzebowania miasta. Wiele budynków, wśród których są m.in. Zamek Królewski na Wawelu, stadiony Wisły i Cracovii czy budynki Uniwersytetu Jagiellońskiego, korzysta z ciepła, które płynie do nich każdego dnia ze Skawiny.

W 2017 roku zakład obchodzi 60. rocznicę działalności. Z tej okazji, wspólnie z pracownikami, mieszkańcami i partnerami, elektrownia w Skawinie będzie świętować kolejny jubileusz.

### Siła Grupy CEZ

W 2006 roku elektrownia w Skawinie weszła w skład Grupy CEZ – jednego z największych koncernów energetycznych w Europie. Przejęty przez Czechów zakład wymagał kompleksowej modernizacji. Przeprowadzone na przestrzeni ostatnich lat inwestycje umożliwiły przekształcenie go w przyjazny dla środowiska zakład przemysłowy spełniający restrykcyjne normy Unii Europejskiej dotyczące emisji pyłów, związków siarki i azotu do powietrza. Przykładowo – tylko emisja pyłu z elektrowni zmniejszyła się w tym czasie 12-krotnie! Do najważniejszych realizacji należały: sukcesywna wymiana elektrofiltrów, budowa instalacji odsiarczania spalin, oddanie do eksploatacji małej elektrowni wodnej, remonty turbozespołów czy przygotowanie infrastruktury do spalania biomasy. Skumulowana wartość tych realizacji to około 142 mln zł.

Obecnie elektrownia nie tylko produkuje zgodną z limitami emisyjnymi energię elektryczną i ciepłą, ale też poprzez system dotacji do wymiany pieców aktywnie wspiera program likwidacji niskiej emisji, dążąc do zmniejszenia poziomu zanieczyszczenia krakowskiego powietrza.

### Ciepło zamiast smogu?

Problem smogu dokucza mieszkańcom Krakowa i Skawiny przez większość okresu grzewczego. Dlatego wszystkim nam zależy na ograniczeniu palenia węglem w domowych piecach i inwestycjach w bezpieczniejsze, bardziej ekologiczne systemy grzewcze. CEZ Skawina wspiera finansowo projekty likwidacji przestarzałych kotłowni i poprzez program „Ciepło dla Krakowa” proponuje mieszkańcom przyłączenie do miejskiego systemu ciepłowniczego. Świadomy wybór tego rozwiązania przez coraz większą liczbę mieszkańców świadczy o postępie w dziedzinie ciepła sieciowego jako bezpiecznego, wygodnego i ekologicznego sposobu ogrzewania.

### Dobry sąsiad

CEZ Skawina aktywnie angażuje się w ważne lokalne inicjatywy, by utrzymać pozytywny wizerunek wśród mieszkańców oraz władz Skawiny i Krakowa. Elektrownia wspiera także wiele wydarzeń sportowych i kulturalnych na terenie Skawiny i Krakowa. Konsekwentnie prowadzone od lat działania w kluczowych obszarach wpływają na pozytywne postrzeganie CEZ Skawina – według badań Millward Brown to stabilny i atrakcyjny pracodawca, wiarygodny partner i zaangażowany sąsiad lokalnej społeczności.

### Plany na przyszłość

CEZ Skawina nieustannie modernizuje zakład oraz udoskonala produkcję bezpiecznej i ekologicznej energii w celu utrzymania istniejącej mocy. Do połowy 2020 r. zrealizowana zostanie budowa instalacji odzotowania spalin (DeNOx), a w kolejnych latach planowane są działania zmierzające do dalszego rozwoju rynku ciepła sieciowego. Zarząd spółki aktywnie poszukuje również nowych możliwości inwestycyjnych, wpisujących się w strategię rozwoju elektrowni w Skawinie oraz całej Grupy CEZ w Polsce.



**60 LAT W HISTORII POLSKIEJ ENERGETYKI**

**CEZ Skawina** to stabilny i niezawodny producent energii elektrycznej i ciepłej, który od 60 lat pełni istotną rolę w ogólnopolskim systemie energetycznym. Elektrownia, będąca częścią Grupy CEZ – jednego z największych koncernów energetycznych w Europie – codziennie dostarcza ciepło sieciowe do tysięcy mieszkań w Krakowie i Skawinie. To także dobry pracodawca oraz aktywny i odpowiedzialny uczestnik życia lokalnej społeczności. CEZ Skawina to solidny i wiarygodny partner polskiej energetyki.

Więcej na [www.cezpolska.pl](http://www.cezpolska.pl)



CEZ GROUP